

CURRICULUM

pentru instruirea prin activități simulative la tema

**„PROCEDURA CIVILĂ ÎN FAȚA PRIMEI INSTANȚE: INCIDENTE CARE NU ȚIN
DE EXAMINAREA FONDULUI CAUZEI”**

(candidați la funcția de judecător)

AUTORI:

Dorel Musteață,

judecător, membru CSM,
formator INJ

Robu Oxana,

judecător la Curtea de Apel Chișinău,
conferențiar universitar,
formator INJ

Angela Bostan,

judecător la Curtea de Apel Chișinău,
formator INJ

Elena Belei,

doctor în drept,
formator INJ

Clima Vladislav

judecător la Curtea de Apel Chișinău
magistru în drept,
formator INJ

Balan Petru,

magistru în drept,
formator INJ

_____ **AVIZAT**

Alexandra Nica, Șef al Direcției instruire și cercetare

I. INTRODUCERE

Dinamica succedării acțiunilor procesuale determină divizarea procesului civil în părți, numite convențional faze procesuale. Parcurgerea tuturor fazelor nu este necesară pentru examinarea unei pricini civile, acestea delimitându-se astfel în fazele obligatorii (inevitabile) și facultative.

Procesul civil în mod inevitabil se declanșează prin producerea fazei de intentare, fiind urmată de faza de pregătire a pricinii pentru dezbaterile judiciare, faza de dezbateri judiciare și faza de executare benevolă, care sunt obligatorii și pe care, inevitabil le parcurge orice pricină civilă.

Curriculum-ul pentru activitățile simulative din modulul „Procedura civilă în fața primei instanțe: incidente care nu țin de examinarea fondului cauzei” are drept scop formarea abilităților de înțelegere, interpretare și aplicare corectă a prevederilor Codului de procedură civilă la examinarea în prima instanță a cererilor de recuzare/abținere/strămutare; cererilor de instituire a măsurilor de ocrotire judiciară/aplicare a măsurilor de protecție în cazul violenței în familie; cazurilor de încuviințare a spitalizării forțate și tratamentului psihiatric forțat sau încuviințare a examenului psihiatric sau spitalizării în staționarul de psihiatrie. La fel, se urmărește dezvoltarea unor deprinderi practice și abilități care vor fi folosite la soluționarea corectă a cererilor de scoatere a cererii de pe rol/ încetare a procesului, la aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii, dispunerea expertizelor judiciare sau emiterea ordonanțelor judecătorești.

Obiectivele și sarcinile-cheie a modulului simulativ la tema sus-menționată constau în a desfășura un proces de instruire cu utilizarea exclusivă a unor activități de simulare, conform unor scenarii din timp pregătite, care vor include: activități de întocmire a actelor procesuale, activități de simulare a ședințelor de judecată, activități de întocmire a încheierilor judecătorești, activități de analizare și discutare a unor soluții deja pronunțate în cauze civile reale, alte activități practice etc. Scopul activităților de simulare constă în a asigura viitorii judecători cu cunoștințe, abilități și deprinderi practice pentru aplicarea corectă a legislației procesual civile și legislației materiale conexe la soluționarea incidentelor procedurale și a cererilor care nu țin de examinarea fondului unei cauze civile.

Curriculum-ul și scenariile în baza cărora se vor petrece activitățile simulative sunt elaborate în baza legislației procesual-civile în vigoare a Republicii Moldova, a doctrinei juridice de specialitate, a practicii judiciare.

II. COMPETENȚE

Urmare a activităților simulative la tema „*Procedura civilă în fața primei instanțe: incidente care nu țin de examinarea fondului cauzei*” audientul candidat la funcția de judecător va obține următoarele competențe, deprinderi și abilități practice:

- a) competențe practice de organizare și desfășurare a unui proces civil;
- b) competențe și abilități de comportament în proces, în special în situații de criză sau conflictuale;
- c) abilități de „menținere sub control” a publicului, părților și participanților la proces;
- d) aprofundarea cunoașterii normelor de procedură (cunoașterea procedurii „pas cu pas”) aplicabile în cazul: scoaterii cererii de pe rol/ încetării procesului civil; procedurii de declanșare, desfășurare și soluționare prin mediere a cauzelor civile; soluționării cererilor de recuzare/abținere/strămutare; în cazul aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii; instituire a unei măsuri de ocrotire judiciară/ aplicarea măsurilor de protecție în cazul violenței în familie; încuviințare a spitalizării forțate și încuviințare a tratamentului psihiatric forțat/ încuviințare a examenului psihiatric sau spitalizării în staționarul de psihiatrie, ordonării expertizei și emiterii ordonanțelor judecătorești;
- e) cunoașterea problemelor de procedură care pot apărea în practică în astfel de situații;
- f) competențe de cunoaștere și înțelegere a rolului pe care îl au în proces părțile, reprezentanții, avocații, alți participanți, grefierii, traducătorii etc., precum și dezvoltarea abilităților practice de interacțiune cu aceștia;
- g) dezvoltarea abilităților de comunicare: cu părțile și participanții la proces, cu publicul și cu mass-media;
- h) aprofundarea cunoașterii drepturilor fundamentale și libertăților omului prevăzute de Constituție, Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, alte acte internaționale și aplicarea lor în practică;
- i) dezvoltarea abilităților de redactare, motivare a încheierilor judecătorești care se emit în astfel de situații, precum și utilizarea corectă a jurisprudenței CEDO în motivarea lor;
- j) dezvoltarea abilității de management corect al timpului judiciar;
- k) dezvoltarea aptitudinilor de recunoaștere și minimizare a stereotipurilor și prejudecăților;
- l) dezvoltarea abilităților de lucru cu tehnica de calcul.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul modulului de activități simulative la tema „*Procedura civilă în fața primei instanțe: incidente care nu țin de examinarea fondului cauzei*” audientul candidat la funcția de judecător va:

1. știe conducă și să desfășoare o ședință de judecată în care se vor soluționa probleme și incidente care nu țin de fondul unei cauze civile;
2. cunoaște bine procedura de soluționare a unor chestiuni ce țin de: scoaterea cererii de pe rol/ încetarea procesului civil; mediere în cauzele civile; soluționare a cererilor de recuzare/abținere/strămutare; aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii; instituire a unei măsuri de ocrotire judiciară/ aplicare a măsurilor de protecție în cazul violenței în familie; încuviințare a spitalizării forțate și încuviințare a tratamentului forțat/ încuviințare a examenului psihiatric sau spitalizării în staționarul de psihiatrie, ordonare a expertizei și emitere a ordonanțelor judecătorești;
3. cunoaște problemele de procedură care pot apărea în practică în astfel de situații și felul în care acestea pot fi depășite;
4. ști să emită și să motiveze încheierile și hotărârile judecătorești care se emit în astfel de cazuri;
5. ști să utilizeze corectă jurisprudența CEDO în motivarea încheierilor și hotărârilor;
6. avea abilități de aplicare practică a drepturilor fundamentale și libertăților omului prevăzute de Constituție, Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale alte acte internaționale;
7. avea abilității de management corect al timpului judiciar;
8. avea abilități de lucru cu tehnica de calcul;
9. avea abilități de comunicare: cu părțile și participanții la proces, cu publicul și cu mass-media;
10. avea abilități de „menținere sub control” a publicului, părților și participanților la proces.

IV. ADMINISTRAREA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE

Tematica activităților de simulare	Formator	Semestrul	Total ore pentru simulări	Evaluarea
Examinarea cererii de recuzare/abținere, strămutare	Oxana Robu	I	20(4/4/12)	Evaluare continuă a activității/ Examen final
Scoaterea cererii de pe rol/ încetarea procesului civil	Petru Balan	I	20(4/4/12)	
Medierea judiciară	Elena Belei Vladislav Clima	I	20(4/4/12)	
Aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii	Petru Balan	I	20(4/4/12)	
Instituirea unei măsuri de ocrotire judiciară/ aplicarea măsurilor de protecție în cazul violenței în familie	Angela Bostan	I	20(4/4/12)	
Încuviințarea spitalizării forțate și încuviințarea tratamentului forțat/ încuviințarea examenului psihiatric sau spitalizării în staționarul de psihiatrie	Vladislav Clima	I	20(4/4/12)	
Ordonarea expertizei	Dorel Musteață	I	20(4/4/12)	
Procedura în ordonanță	Dorel Musteață	I	20(4/4/12)	

V. TEMATICA SIMULĂRILOR ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR ÎN ACTIVITĂȚILE DE SIMULARE

Nr. crt.	<i>Tema instruirii prin activități simulative</i>	<i>Numărul de ore pentru activitățile simulative</i>
Examinarea cererii de recuzare/abținere, strămutare		
1.	Implicații teoretice incidente asupra recuzării /abținerii, strămutării	4
2.	Metodologia întocmirii de către judecător a actelor procedurale civile specifice examinării cererii de recuzare/abținere, strămutare	4
3.	Simularea proceselor de soluționare a declarației de abținere de la judecată a judecătorului aflat în incompatibilitate	4
4.	Simularea proceselor de soluționare a cererilor de recuzare judecătorului în conformitate cu temeiurile prevăzute la art.50 CPC;	4
5.	Simularea procesului de soluționare a chestiunii strămutării pricinii civile la o altă instanță în conformitate cu prevederile art.43 alin.(2), lit.lit.a), b), c) CPC.	3
6.	Evaluare și feedback	1
Total ore pe activitate simulativă:		20
Scoaterea cererii de pe rol/ încetarea procesului civil		
1.	Implicații teoretice incidente asupra scoaterii cererii de pe rol, încetării procesului civil	4
2.	Metodologia întocmirii de către judecător a actelor procedurale civile specifice scoaterii cererii de pe rol/ încetare a procesului civil	4
3.	<p>Simularea procesului de soluționare a problemei de încetare a procesului în temeiul art. 265 lit. a) CPC - pricina nu urmează a fi judecată în procedură civilă</p> <p>Simularea procesului de soluționare a problemei de încetare a procesului în temeiul art. 265 lit. b) și lit. e) CPC - încetarea procesului în cazul în care într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeiuri s-a emis o hotărâre judecătorească rămasă irevocabilă sau o încheiere de încetare a procesului în legătură cu renunțarea reclamantului la acțiune sau cu confirmarea tranzacției dintre părți; și încetarea procesului în cazul în care într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeiuri s-a emis o hotărâre arbitrală care a devenit obligatorie pentru părți</p>	2

4.	<p>Simularea procesului de soluționare a problemei de încetare a procesului în temeiul art. 265 lit. c), lit. c¹) și lit. d) CPC - reclamantul a renunțat la acțiune, renunțarea fiind admisă de instanță și/sau reclamantul și-a retras acțiunea civilă la faza judecării cauzei în procesul penal, dacă retragerea a fost acceptată de instanță; încetarea procesului în cazul în care părțile au încheiat o tranzacție, confirmată de instanță</p> <p>Simularea procesului de soluționare a problemei de încetare a procesului în temeiul art. 265 lit. f) și lit. g) din CPC - încetarea procesului în cazul în care partea în proces persoană fizică decedează și raportul juridic litigios nu admite succesiunea în drepturi; și încetarea procesului în cazul în care reclamantului și/sau pârâtului îi lipsește capacitatea de folosință.</p>	2
5.	Simularea procesului de soluționare a problemei de încetare a procesului în temeiul art. 265 lit. h) CPC - încetarea procesului în cazul în care cererea de chemare în judecată este depusă de un organ, o organizație sau o persoană în vederea apărării drepturilor, libertăților sau intereselor legitime ale unei alte persoane fără ca CPC sau o altă lege să le confere acest drept.	2
6.	<p>Simularea procesului de soluționare a chestiunii privind scoaterea cererii de pe rol în temeiul art. 267 lit. a) CPC - reclamantul nu a respectat procedura, prevăzută prin lege sau prin contractul părților, de soluționare prealabilă a pricinii pe cale extrajudiciară, inclusiv prin mediere</p> <p>Simularea procesului de soluționare a chestiunii privind scoaterea cererii de pe rol în temeiul art. 267 lit. c) CPC - cererea este semnată sau este depusă în judecată de o persoană neîmputernicită</p>	2
7.	<p>Simularea procesului de soluționare a chestiunii privind scoaterea cererii de pe rol în temeiul art. 267 lit. f) și g) CPC - părțile citate legal nu s-au prezentat la ședința de judecată după a doua citare și nici nu au solicitat examinarea pricinii în absența lor; scoaterea cererii de pe rol în cazul în care reclamantul citat legal nu s-a prezentat în ședință de judecată, nu a comunicat instanței motivele neprezentării sau motivele sânt considerate de instanță ca fiind neîntemeiate, sau nu a solicitat examinarea pricinii în absența sa, iar pârâtul nu solicită soluționarea pricinii în fond</p> <p>Simularea procesului de soluționare a chestiunii privind scoaterea cererii de pe rol în temeiul art. 267 lit. e) CPC - părțile au încheiat un contract prin care litigiul urmează a fi soluționat pe cale arbitrală, iar până la examinarea pricinii în fond, pârâtul a ridicat obiecții împotriva soluționării litigiului în judecată</p>	2
8.	Simularea procesului de soluționare a chestiunii privind anularea încheierii de scoatere a cererii de pe rol în temeiul art. 268 alin. (4) din CPC	1
9.	Evaluare și feedback	1
Total ore pe activitate simulativă:		20
Medierea judiciară		
1.	Implicații teoretice incidente asupra instituției medierii judiciare	4
2.	Metodologia întocmirii de către judecător a actelor judecătorești de dispoziție specifice medierii judiciare	4
3.	Simularea ședinței de soluționare amiabilă a litigiului ce are ca obiect pretenții adresate instanței judecătorești derivate din raporturi privind	2

	protecția consumatorilor art. 182 ¹ alin. (1) lit. a) CPC. Simularea ședinței de soluționare amiabilă a litigiului ce are ca obiect pretenții adresate instanței judecătorești derivate din raporturile de familie art. 182 ¹ alin. (1) lit. b) CPC	
4.	Simularea ședinței de soluționare amiabilă a litigiului ce are ca obiect pretenții adresate instanței judecătorești derivate din litigiile privind dreptul de proprietate asupra bunurilor între persoane fizice și/sau juridice de drept privat, art. 182 ¹ alin. (1) lit. c) CPC	2
5.	Simularea ședinței de soluționare amiabilă a litigiului ce are ca obiect pretenții adresate instanței judecătorești derivate din raporturile de muncă art. 182 ¹ alin. (1) lit. d) CPC	2
6.	Simularea ședinței de soluționare amiabilă a litigiului ce are ca obiect pretenții adresate instanței judecătorești în cazurile care rezultă din răspunderea delictuală art. 182 ¹ alin. (1) lit. e) CPC Simularea ședinței de soluționare amiabilă a litigiului ce are ca obiect pretenții adresate instanței judecătorești în cazurile ce țin alte litigii civile a căror valoare este sub 200 000 de lei de art. 182 ¹ alin. (1) lit. g) CPC	2
7.	Simularea ședinței de soluționare amiabilă a litigiului ce are ca obiect pretenții adresate instanței judecătorești în cazurile derivate din litigiile succesoriale art. 182 ¹ alin. (1) lit. f) CPC	2
8.	Simularea ședinței de soluționare amiabilă a litigiului, la solicitarea părților, ce are ca obiect alte pretenții adresate instanței judecătorești, decât cele prevăzute în art. art. 182 ¹ alin. (1) CPC	1
9.	Evaluare și feedback	1
Total ore pe activitate simulativă:		20
Aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii		
1.	Implicații teoretice incidente asupra asigurării acțiunii în procesul civil	4
2.	Simularea procesului de soluționare a cererilor privind aplicarea sechestrului pe bunurile sau pe sumele de bani ale pârâtului, inclusiv pe cele care se află la alte persoane	4
3.	Simularea procesului de soluționare a cererilor de interzicere a pârâtului să săvârșească anumite acte	2
4.	Simularea procesului de soluționare a cererilor de interzicere a altor persoane să săvârșească anumite acte în privința obiectului în litigiu, inclusiv transmiterea de bunuri către pârât sau îndeplinirea unor alte obligații față de el	1
5.	Simularea procesului de soluționare a cererilor de radiere din actul de inventar	2
6.	Simularea procesului de soluționare a cererilor de suspendare a urmăririi întemeiate pe un document executoriu, contestat de către debitor pe cale judiciară	2
7.	Simularea procesului de soluționare a cererilor de asigurare a acțiunii în cadrul cauzelor de contencios administrativ	4
8.	Evaluare și feedback	1
Total ore pe activitate simulativă:		20
Instituirea unei măsuri de ocrotire judiciară/ aplicarea măsurilor de protecție în cazul		

violenței în familie		
1.	Implicații teoretice incidente asupra instituirii unei măsuri de ocrotire judiciară/ aplicării măsurilor de protecție în cazul violenței în familie	4
2.	Metodologia întocmirii de către judecător a actelor procedurale civile specifice examinării litigiilor în cauză	4
3.	Simularea procesului de soluționare a cererii cu privire la aplicarea măsurilor de protecție în cadrul violenței de familie Simularea procesului de soluționare a cererii de aplicare a măsurilor de protecție în privința unui minor - în cadrul violenței de familie	4
4.	Simularea procesului de soluționare a problemei de aplicare a măsurilor de protecție în privința părinților - în cadrul violenței de familie	2
5.	Simularea procesului de soluționare a problemei de aplicare a măsurilor de protecție - încetarea procesului în cazul în care cererea de aplicare a măsurilor de protecție este depusă de un organ, o organizație sau o persoană în vederea apărării drepturilor, libertăților sau intereselor legitime ale unei alte persoane fără ca legea să le confere acest drept.	2
6.	Simularea procesului de soluționare a problemei de prelungire a măsurilor de protecție aplicate anterior	2
7.	Simularea procesului de soluționare a problemei de revocare a măsurilor de protecție aplicate anterior	1
8.	Evaluare și feedback	1
Total ore pe activitate simulativă:		20
Încuviințarea spitalizării forțate și a tratamentului forțat		
1.	Implicații teoretice incidente asupra încuviințării spitalizării forțate și a tratamentului forțat	4
2.	Metodologia întocmirii de către judecător a actelor judecătorești de dispoziție specifice medierii judiciare	4
3.	Simularea procesului de soluționare în procedură specială a pricinii privind spitalizarea forțată și tratamentul forțat a persoanei bolnave de alcoolism cronic, narcomanie sau toxicomanie - art. 15-16 Legea privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope nr. 713 din 06.12.2001 și art. 309-311 CPC	2
4.	Simularea procesului de soluționare în procedură specială a pricinii privind spitalizarea forțată și tratamentul forțat a persoanei bolnave de tuberculoză - art. 15-16 Legea cu privire la controlul și profilaxia tuberculozei, nr. 153 din 04.04.2008, pct. 5-14 din Regulamentul privind modul de aplicare a spitalizării temporare coercitive în instituțiile medicale specializate antituberculoase a persoanelor bolnave de tuberculoză în formă contagioasă care refuză tratamentul, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 295 din 14.05.2012 și art. 309-311 CPC	2
5.	Simularea procesului de soluționare în procedură specială a pricinii privind tratamentul coercitiv al persoanei care suferă de boli venerice art. 45 Legea ocrotirii sănătății nr. 411 din 28.03.1995 și art. 309-311 CPC Simularea procesului de soluționare în procedură specială a pricinii privind testarea obligatorie la marcherii HIV a persoanei contaminate cu virusul imunodeficient uman (HIV) și bolnave de SIDA art. 15 Legea cu privire la	2

	profilaxia infecției HIV/SIDA nr. 23 din 16.02.2007 și art. 309-311 CPC	
6.	Simularea procesului de soluționare în procedură specială a pricinii privind încuviințarea examenului psihiatric fără liberul consimțământ al persoanei sau al reprezentantului ei legal art. 22 din Legea privind sănătatea mentală nr. 1402 din 16.12.1997 și art. 312 CPC	2
7.	Simularea procesului de soluționare în procedură specială a pricinii privind încuviințarea spitalizării în staționarul de psihiatrie, fără liberul consimțământ al persoanei sau al reprezentantului legal art. 27-28 din Legea privind sănătatea mentală nr. 1402 din 16.12.1997 și art. 312 CPC	2
8.	Simularea procesului de soluționare în procedură specială a pricinii privind prelungirea termenului de spitalizare a persoanei și/sau externarea înainte de termen a persoanei din staționarul de psihiatrie, art. 35, 39 din Legea privind sănătatea mentală nr. 1402 din 16.12.1997 și art. 318 CPC	1
9.	Evaluare și feedback	1
Total ore pe activitate simulativă:		20
Ordonarea expertizei		
1	Implicații teoretice incidente asupra ordonării expertizei	4
2	Metodologia întocmirii de către judecător a actelor procedurale civile specifice ordonării expertizei	4
3	Simularea procesului de soluționare a problemei de ordonare a expertizei în temeiul art. 185 alin.(1) lit. h) din CPC Simularea procesului de soluționare a problemei de ordonare a expertizei în temeiul art. 148 din CPC	2
4	Simularea procesului de soluționare a acțiunilor premergătoare ordonării expertizei în temeiul art. 149 alin.(1-4) din CPC Simularea procesului de soluționare a acțiunilor premergătoare ordonării expertizei în temeiul art. 150 alin.(1-2) din CPC Simularea procesului de soluționare a acțiunilor privind recuzarea expertului în temeiul art. 151 alin.(1-2) din CPC	2
5	Simularea procesului de soluționare a cererii privind ordonarea expertizei în temeiul art. 152 alin.(1-4) din CPC	2
6	Simularea procesului de soluționare a chestiunii privind întocmirea încheierii judecătorești privind efectuarea expertizei în temeiul art. 153 alin.(1-2) din CPC	2
7	Simularea procesului de soluționare a chestiunii privind ordonarea expertizei în temeiul art. 154 alin.(1-5) din CPC	2
8	Simularea procesului de soluționare a chestiunii privind ordonarea expertizei în temeiul art. 155 alin.(1-3) din CPC	1
9	Evaluare și feedback	1
Total ore pe activitate simulativă:		20
Procedura în ordonanță		
1.	Implicații teoretice incidente asupra procedurii în ordonanță	4

2.	Metodologia întocmirii de către judecător a actelor procedurale civile specifice examinării litigiilor în ordonanță	4
3.	Simularea procesului de examinare a litigiului în procedură simplificată – procedura în ordonanță în temeiul art. 344 alin.(1-2) CPC Simularea procesului privind procedura în ordonanță în temeiul art. 345 CPC	4
4.	Simularea procesului de examinare a litigiilor în procedura în ordonanță în temeiul art. 346 alin.(1-4) CPC Simularea procesului de soluționare a litigiilor în procedura de ordonanță în temeiul art. 348 alin.(1-4) CPC Simularea procesului privind examinarea litigiilor în procedura de ordonanță în temeiul art. 349 alin.(1-4) CPC	2
5.	Simularea procesului privind examinarea litigiilor în procedură de ordonanță în temeiul art. 350 alin.(1-2) CPC	2
6.	Simularea procesului privind examinarea litigiilor în procedura de ordonanță în temeiul art. 352 alin.(1-4) CPC Simularea procesului privind examinarea litigiilor în procedura de ordonanță în temeiul art. 353 alin.(1-4) CPC Simularea procesului privind examinarea litigiilor în procedura de ordonanță în temeiul art. 354 alin.(1-4) CPC	3
7.	Evaluare și feedback	1
Total ore pe activitate simulativă:		20
Total ore de instruire		160 (32/32/96)

VI. METODICA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE/RESURSE LOGISTICE

METODICA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE	RESURSE LOGISTICE
<p><i>Reguli referitoare la scenariile folosite în cadrul activităților de simulare.</i></p> <p>Scenariile conform cărora se vor petrece activitățile de simulare sunt elaborate de formator pe baza unor cauze civile reale, însă nu se vor copia sau repeta.</p> <p>Scenariile sunt modelate astfel încât, pe lângă faptul că, vor implica situații des întâlnite în practică, vor scoate în prim plan subiecte complicate sau dificil de soluționat, ceea ce va implica (pentru audienți) un efort suplimentar de studiere a practicii judiciare, recomandărilor C.S.J., teoriei de specialitate etc.</p> <p>Scenariile nu vor include și actele procesuale care se întocmesc de către părți și alți participanți la proces în cazurile pe baza cărora se petrec activitățile simulative.</p> <p>Scenariile vor fi întocmite astfel încât să includă posibilitatea părților de a discuta și contesta argumentat și întemeiat posibilitatea încetării procesului sau scoaterii cererii de pe rol. Astfel, încât în dependență de argumentele aduse audientul cu rol de judecător să decidă adoptarea soluției procesuale potrivite.</p> <p><i>Aspecte metodice recomandate pentru lucru în grup.</i></p> <p>Grupul de audienți se va împărți în grupe a câte patru audienți în fiecare grup. Rolurile vor fi distribuite astfel: un judecător, un grefier, un reclamant (reprezentant al reclamantului), un pârât (reprezentant al pârâtului). Repartizarea audienților pe grupuri și repartizarea audienților din grupuri pe roluri se face de formator la începutul orei practice. Tot atunci fiecărui grup i se repartizează scenariul cauzei care urmează să fie simulată în dependență de tema simulării.</p> <p><i>Activitatea scrisă în cadrul simulărilor.</i></p> <p>Activitatea scrisă în cadrul grupurilor are loc concomitent, în toate grupurile.</p> <p>Pentru aceasta formatorul pregătește un număr de scenarii la tema respectivă egal cu numărul de grupuri de audienți, astfel încât în activitatea scrisă să fie antrenați toți audienții candidați la funcția de judecător.</p> <p>Pentru studierea scenariului și pregătirea unui act scris se acordă un interval de timp nu mai mare de 25-30 minute. În cazul unui scenariu complicat, nu se ține cont de acest interval de timp.</p> <p>Audienții cu roluri de reclamanți în auditoriu studiază materialele scenariului și tot atunci pregătesc cererea sau demersul care va fi supus examinării în ședința simulată (în dependență de tematica activității simulative).</p> <p>Cererea sau demersul pregătit de reclamanți se prindează și se transmite audientului cu rol de pârât din cadrul grupului și formatorului.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ una sau mai multe săli special amenajate pentru simularea proceselor de judecată; ➤ echipament de înregistrare video și audio a ședinței de judecată; ➤ o sală dotată cu unul sau mai multe calculatoare și printere; ➤ acces la internet, materiale de birotică; ➤ robe pentru judecător, grefier, avocați; ➤ după caz: tablă flip-chart, proiector.

Audientul cu rol de pârât din cadrul grupului pregătește poziția sa scrisă referitoare la temeinicia cererii sau demersului respectiv, care se prindează și se transmite tot atunci audientului cu rol de reclamant și formatorului.

În tot timpul activităților scrise în grupuri, formatorul se află în auditoriu, supraveghează activitatea audienților, răspunde la întrebări și dă sfaturi și recomandări.

Dacă toate actele pregătite de audienți nu conțin erori grave de drept sau de interpretare care să suscite refacerea sau redactarea lor, ele se transmit audientului cu rol de judecător.

Activitatea verbală în cadrul simulărilor.

Activitățile simulative verbale au loc prin simularea unei ședințe de judecată, petrecută conform regulilor de procedură fixate în CPC. În ședința de judecată sunt antrenați audienții potrivit rolurilor dinainte stabilite.

Ședința de judecată se înregistrează audio și video.

După încheierea ședinței de judecată, audientul desemnat cu rol de judecător pregătește încheierea judecătorească.

Simulările ședințelor de judecată se fac pe rând: grup după grup.

La finalul fiecărei activități de simulare cît și la finalul întregului modul de simulare, formatorul dă recomandări practice, comentează activitatea audienților. La fel, formatorul dă exemple de bune practici și rele practici.

VII. EVALUAREA

A. Evaluarea continuă a audientului se va face cu două note pe scara de la 1 la 10 pentru fiecare activitate de simulare în care este antrenat. O notă va fi acordată pentru calitatea actelor procedurale întocmite (individual sau în grup). A doua notă va fi acordată pentru calitatea prestației verbale.

La evaluarea activității scrise se recomandă luarea în calcul a următoarelor criterii:

- a) Cunoașterea, aplicarea și interpretarea normelor de drept material și procedural.
- b) Capacitatea de a rezuma și reda faptele.
- c) Capacitatea de a întocmi actele procedurale structurat și clar, în conformitate cu dreptul procedural național.
- d) Caracterul complex și plenitudinea documentelor.
- e) Corectitudinea soluției reținute în încheierea judecătorească și a concluziilor făcute.
- f) Aplicarea dreptului internațional și a normelor drepturilor omului.
- g) Veridicitatea și logica motivării.
- h) Limbajul și stilul de redare.

La evaluarea activităților verbale se recomandă luarea în calcul a următoarelor criterii:

- a) Cunoașterea, aplicarea și interpretarea normelor de drept material și procedural.
- b) Motivarea și caracterul adecvat al argumentelor.
- c) Modul de executare a obligațiilor și de exercitare a drepturilor care rezultă din calitatea procesuală atribuită în cadrul simulării;
- d) Corectitudinea aprecierii faptelor și a probelor;
- e) Corectitudinea reacției la situații neașteptate;
- f) Comportamentul în situații de conflict sau situații emoționale dificile;
- g) Corectitudinea, logica și ordinea adresării întrebărilor în cadrul audierilor;
- h) Calitatea strategiilor și tacticilor procesuale aplicate;
- i) Creativitatea;
- j) Aplicarea dreptului internațional și a normelor drepturilor omului;
- k) Veridicitatea, structurarea și logica expunerii verbale;
- l) Gestionarea timpului judiciar (pentru audientul care joacă rolul de judecător).

B. Evaluarea finală se va efectua prin examen compus dintr-un test electronic (întrebări teoretico-aplicative) și sarcina practică, care va consta din întocmirea unui act procesual.

VIII. BIBLIOGRAFIE

Acte internaționale:

Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Roma, 04.11.1950. Ratificată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 1298 din 24.07.1997. În: Tratatate internaționale la care Republica Moldova este parte (1990-1998). Ediție oficială. Vol. 1, Chișinău: Moldpres, 1998.

Convenția privind procedura civilă. Haga, 01.03.1954. Aderat prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.1136-XII din 04.08.1992. În: Tratatate internaționale la care Republica Moldova este parte (1990-1998). Ediție oficială. Vol. 4, Chișinău: Moldpres, 1998.

Jurisprudența CtEDO (relevantă tematicilor instruirii):

[https://hudoc.echr.coe.int/eng#{"documentcollectionid2":\["GRANDCHAMBER","CHAMBER"\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{)

Hotărârile Curții Constituționale (relevante tematicilor de instruire): www.coutconst.md

Acte legislative ale Republicii Moldova:

1. Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994. În vigoare: 27.08.1994.
2. CPC al Republicii Moldova nr.225 din 30.05.2003.
3. Codul civil, nr. 1107 din 06.06.2002
4. Codul familiei, nr.1316 din 26.10.2000
5. Codul muncii, nr. 154 din 28.03.2003
6. Legii cu privire la mediere nr. 137 din 03.07.2015
7. Legea pentru completarea Codului de procedură civilă nr. 31 din 17.03.2017
8. Legea privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13.03.2003
9. Legea cu privire la organizarea judecătorească, nr. 514 din 06.07.1995
10. Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20.07.1995
11. Legea taxei de stat, nr.1216 din 03.12.1992.
12. Legea contenciosului administrativ, nr.793 din 10.02.2000.
13. Legea cu privire la avocatură, nr.1260 din 19.07.2002.
14. Legea privind statutul și organizarea activității grefierilor din instanțele judecătorești, nr.59 din 15.03.2007.
15. Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat, nr.198 din 26.07.2007.
16. Legea privind statutul și organizarea activității grefierilor din instanțele judecătorești, nr.59 din 15.03.2007.
17. Legea cu privire la arbitraj, nr.23 din 22.02.2008.
18. Legea cu privire la arbitrajul comercial internațional, nr.24 din 22.02.2008
19. Legea cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției, nr.264 din 11.12. 2008.
20. Legea nr.1585-XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală
21. Legea nr.102-XV din 13 martie 2003 privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă
22. Legea nr.1593-XV din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală
23. Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat, nr.198 din 26.07.2007.
24. Legea despre prevenire și combaterea violenței în familie din 01.03.2007
25. Legea ocrotirii sănătății nr. 411 din 28.03.1995
26. Legea cu privire la controlul și profilaxia tuberculozei, nr. 153 din 04.04.2008

27. Legea privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope nr. 713 din 06.12.2001
28. Legea cu privire la profilaxia infecției HIV/SIDA nr. 23 din 16.02.2007
29. Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului nr. 263 din 27.10.2005
30. Legea privind sănătatea mentală nr. 1402 din 16.12.1997
31. Regulamentul privind modul de aplicare a spitalizării temporare coercitive în instituțiile medicale specializate antituberculoase a persoanelor bolnave de tuberculoză în formă contagioasă care refuză tratamentul, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 295 din 14.05.2012

Hotărârile Plenului Curții Supreme de Justiție (relevante tematicilor de instruire), a se vedea în : http://jurisprudenta.csj.md/db_hot_expl.php.

1. Privind aplicarea normelor Codului de procedură civilă la judecarea pricinilor în primă instanță, nr.24 din 12.12.2005
2. Cu privire la aplicarea unor dispoziții ale Codului civil și ale altor acte normative referitoare la dreptul de proprietate privată asupra imobilelor, inclusiv asupra construcțiilor anexe nr.2 din 27.03.2006
3. Privind practica judiciară de soluționare de către instanțele judecătorești a cauzelor referitoare la încasarea pensiei de întreținere pentru copii și alți membri ai familiei nr. 4 din 15.04.2013
4. Privind practica judiciară a examinării litigiilor care apar în cadrul încheierii, modificării și încetării contractului individual de muncă nr. 9 din 22.12.2014
5. Cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează obligația uneia dintre părțile contractului individual de muncă de a repara prejudiciul cauzat celeilalte părți nr.11 din 03.10.2005
6. Cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației la examinarea cauzelor despre succesiune nr.13 din 03.10.2005
7. Privind aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează modalitățile de reparare a prejudiciului cauzat prin întârziere sau executare necorespunzătoare a obligațiilor pecuniare, cu excepția celor izvorâte din contractul de credit bancar sau împrumut nr.9 din 24.12.2010
8. Cu privire la aplicarea legislației în soluționarea litigiilor legate de obligațiile de gaj nr.11 din 09.04.1999
9. Cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației materiale despre încasarea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau altă vătămare a sănătății ori prin deces Nr.6 din 04.07.2005
10. Cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral nr.9 din 09.10.2006
11. Cu privire la examinarea litigiilor privind repararea prejudiciului moral și material cauzat persoanelor deținute prin violarea art.3, 5, 8 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale nr. 8 din 24.12.2012
12. Cu privire la practica aplicării legislației despre protecția consumatorilor la judecarea cauzelor civile nr.7 din 09.10.2006
13. Privind aplicarea normelor Codului de procedură civilă la judecarea pricinilor în primă instanță, nr.24 din 12.12.2005
14. Cu privire la practica judecării de către instanțele judecătorești a pricinilor civile privind încuviințarea examenului psihiatric sau spitalizării persoanei fără liberul ei consimțământ sau al reprezentantului ei legal
15. Cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează asigurarea acțiunii la judecarea cauzelor civile nr.32 din 24.10.2003
16. Cu privire la unele chestiuni ce vizează procedura de eliberare a ordonanțelor judecătorești nr.18 din 31.05.2004

17. Cu privire la actele judecătorului în faza intentării procesului civil și pregătirii pricinii pentru dezbateri judiciare nr.5 din 17.11.2014
18. Cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a prevederilor Capitolului XXX/1 din Codul de procedură civilă (aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie) nr.1 din 28.05.2012

Recomandările Curții Supreme de Justiție, a se vedea în:

http://jurisprudenta.csj.md/db_rec_csj.php

1. Recomandarea nr. 100 din 18 iulie 2017 privind unele aspecte ale reprezentării persoanelor juridice în procesul civil
2. Recomandarea nr. 96 din 8 februarie 2017 Cu privire la acordarea, prin procură, a împuternicirilor tertului de a încheia contract de asistență juridică și de a semna mandatul cu avocatul
3. Recomandarea nr. 90 din 15.07.2016 Cu privire la punerea în aplicare a Legii nr. 76 din 21.04.2016 cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești
4. Recomandarea nr. 54 Cu privire la aplicarea corectă a normelor procedurale despre citarea participanților la proces
5. Recomandarea nr. 47 Cu privire la aplicarea prevederilor art. 3186 C.P.C. la aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie
6. Recomandarea nr. 36 Privind încasarea taxei de stat în cazul anulării ordonanței și examinării pretențiilor în procedură contencioasă
7. Recomandarea nr. 35 Privind practica de aplicare a dispozițiilor art. 181 C.P.C.
8. Recomandarea nr. 28 Privind unele aspecte ale aplicării C.P.C. la examinarea cererilor de recuzare
9. Recomandarea nr. 14 Privind anularea măsurilor de asigurare a acțiunii civile
10. Recomandarea nr. 12 Privind quantumul taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată în litigiile de reparare a prejudiciului moral
11. Recomandarea nr. 5 Privind dreptul instanței de judecată să suspende actul de concediere ca măsură asiguratorie

Bibliografie de profil:

1. Belei E. ș.a Drept procesual civil. Partea Generală. Chișinău: Editura Lexon și Cartea Juridică, 2014.
2. Belei E. ș.a Drept procesual civil. Partea Specială. Chișinău: Editura Lexon, 2016.
3. Poalelungi M. ș.a. Manualul judecătorului pentru cauze civile. Ediția II. Chișinău: Tipografia centrală, 2013. <http://www.drept.usm.md/public/files/Manual-judecator-cauze-civile-2013f2697.pdf>
4. Leș I. Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole. Art.1-1133. București: Editura C.H. Beck, 2013.